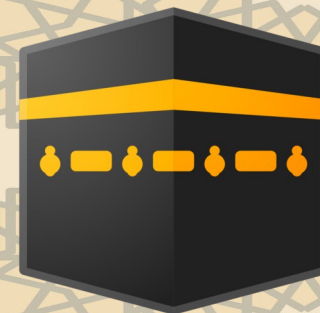

K TEORII MASOVÉHO ISLÁMU: PŘÍSTUPY KE ZKOUMÁNÍ GLOBALIZOVANÉ RELIGIOZITY

ALI VĚTROVEC

O ČEM JE ŘEČ?

- Čím jsou zatlačovány lokální podoby islámu?
- Jak se odráží globalizace, urbanizace a digitální revoluce na religiozitě muslimů?
- Co současné muslimy zajímá a co je nezajímá v jejich vlastní tradici?
- Jaké má podoby individualizace muslimské religiozity?
- Jaký je vliv (post)modernity na muslimskou religiozitu?

JAK ZKOUMAT POPULÁRNÍ ISLÁM MAS?

- Antropologický přístup (hermeneutika, vztah k tradici, hierarchii, autoritě)
- Sociologický přístup (desekularizace, resakralizace, pád velkých narativů, prekarizace, nové společenské třídy, politická agenda)
- Psychologický přístup (individuální identita, socializace, marginalizace, vliv pocitu ohrožení, horizontální a vertikální přenos náboženské zkušenosti)

CO JE CHARAKTERISTICKÉ PRO POPULÁRNÍ ISLÁM MAS?

- **Klasický islámský kosmopolitizmus** (Goodman 2003)
- Aktivní činitel
- Učenci jako cestující authority
- Vztah učitel-žák, následování (taklíd)
- Adab jako milieu
- Obrácený dovnitř, sebejistý
- Elitní, apolitický
- **Globalizovaný populární islám městských mas**
- Pasivní objekt
- Jiné authority: telekazatelé, TV, web
- Osobní invence, eklekticismus (talfík)
- Globální popkultura
- Obrácený ven, znejistěný
- Masový, politizovaný

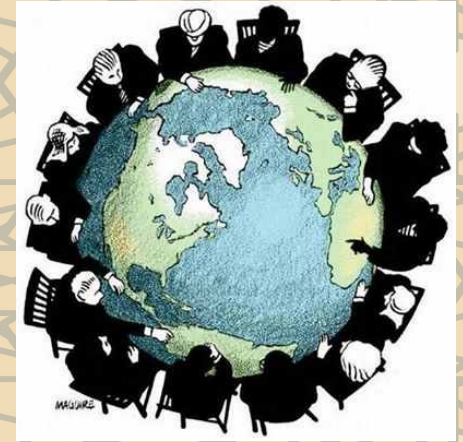
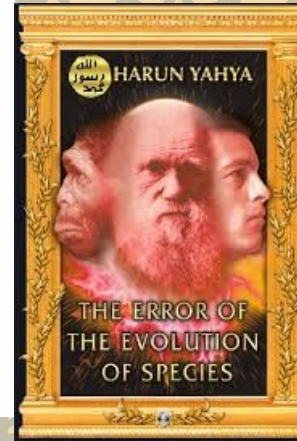
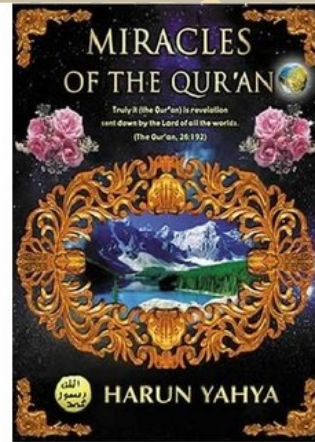
KAZATELÉ A UČENCI – RŮZNÉ STRATEGIE

JAKÉ JSOU PROJEVY ISLÁMU MAS?

- Identitarizmus, subkultury, vymezení
- Důraz na symboly a jejich identitární hodnotu
- Exkluzivizmus, solidarita, hrdost, velké příběhy
- Apokalyptika, milenializmus, mystično, konspirace
- Dvojaký vztah k Západu: vzor i nepřítel
- Scientizmus a dvojaký vztah k vědě
- **Otázka:** Není Dá'iš a spol. jen jeho extrémní polohou?

MASOVÝ ISLÁM OBRAZEM

JE MASOVÝ ISLÁM EKLEKTICKÝM AMALGÁMEM NESPOJITELNÉHO?

- rebelská ostentativnost a identitární rétorika cháridžovců
- ší'itský patos mučedníků vyvolené menšiny
- salafíjsky strohá přímočarost
- súfíjská obrazotvornost a lidový milenializmus
- islamistický důraz na rovné příležitosti
neprivilegovaných
- konspirace a vypjatý scientizmus nových náboženských
hnutí